



Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter részére
Igazságügyi Minisztérium
Kossuth Lajos tér 4.
Budapest
1055

Tisztelt Miniszter Úr!

Azért írok Önnek, mert az Open Dialogue Foundation (ODF) nevű szervezet információi szerint a magyar hatóságok azt fontolgatják, hogy kiadják a 2012 óta Magyarországon élő Jerzan Kadesovot Kazahsztánnak. Ha ez megtörténik, a férfit a hazájában megkínozzhatják, bántalmazhatják és akár halálra is ítélik.

Mint azt Miniszter úr bizonyára tudja, Kadesov úr a BTA nevű kazahsztáni bank 2009-es államosításáig annak egyik vezető tisztségviselője volt. A férfi 2010-ben először Ukrajnába ment, ahol állampolgárságot is szerzett, majd 2012-ben Magyarországra menekült a családjával, miután a bank korábbi vezetője és ismert ellenzéki politikus, Muhtar Abljazov illetve munkatársai ellen Nurszultán Nazarbajev elnök hajtóvadászatot indított. Abljazovot és kollégáit nagy értékű sikkasztással vádolták meg, miközben több bizonyíték utal arra, hogy valójában egy politikai leszámolás áldozataivá váltak. A kazahsztáni hatóságok az INTERPOL segítségével több alkalommal is megpróbálták elérni, hogy a különböző európai országokban élő bankárokat kiadják Kazahsztánnak, eddig azonban sem Spanyolország, sem Franciaország, sem pedig az Egyesült Királyság nem tett a kérésnek eleget, mivel nem látták biztosítottnak, hogy a kiadott személyek tisztességes eljáráshoz való joga teljesülne, és félték, hogy megkínozzhatják, sőt akár halálra is ítélik őket. A francia Államtanács 2016. december 9-én azt állapította meg, hogy Muhtar Abljazov ellen politikai indíttatású büntetőeljárás zajlik. A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 5. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a jogsegély iránti megkeresés akkor teljesíthető, ha a jogsegély nem politikai bűncselekményre, vagy azzal szorosan összefüggő egyéb bűncselekményre és nem katonai bűncselekményre vonatkozik. Azzal, hogy az Államtanács vizsgálata az eljárást politikai indíttatásúnak minősítette, álláspontom szerint valószínűsíti, hogy a Kadesov elleni eljárás mögött is politikai motiváció van valójában.

Jerzan Kadesov 2012 óta jogszerűen tartózkodott Magyarországon, itt léteivel kapcsolatban éveken keresztül nem merült fel nemzetbiztonsági kockázat. Az INTERPOL körözés alapján letartóztatott férfi jelenleg őrizetben várja, hogy a kiadatásáról döntsenek. Értesüléseink szerint Kadesov menedékkérelmet is beadott, amit a magyar hatóság elutasított. A férfit az ODF szerint az őrizetben a kazah ügyésznek munkatársa és egy kazah diplomata látogatta meg, akik arra akarták rábírni, hogy tanúskodjon korábbi főnöke, Muhtar Abljazov ellen. A hírek szerint a férfi telefonon beszélt korábbi közvetlen felettesével, Zsarimbetovval is, aki évekig menekült Európában a kazah hatóságok elől, mielőtt az Egyesült Királyságban menedékkérelmet kapott volna. A férfit később Törökországban fogták el a kazah hatóság emberei, majd jogellenesen hazaszállították. Itt bűnösnek vallotta magát, és a gyanú szerint vádalkut kötött az ügyészszéssel: Abljazov elleni terhelő tanúvallomásaért cserébe felfüggesztett börtönbüntetést kapott. Az ODF információi szerint a telefonbeszélgetés során Zsarimbetov sikerrel rávette Jerzan Kadesovot, hogy „önként” hazatérjen Kazahsztánba.

Tisztelt Miniszter Úr!

Kérem, hogy a magyar hatóságok ne adják ki Jerzan Kadesovot, mivel – ahogyan azt korábban több európai ország is megállapította ehhez szorosan kapcsolódó kiadatási ügyekben – ezzel komoly veszélybe kerülhetnek a férfi emberi jogai. Ezúton tájékoztatom Miniszter urat, hogy az Amnesty International információi alapján a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása továbbra is rendszeresen előfordul az országban: 2016 januárja és novembere között legalább 163 esetben dokumentáltak ilyen jogsértést. Kazahsztán tizenhét különösen súlyos bűncselekmény esetében továbbra is alkalmazza a halálbüntetést: mióta 2003-ban Nazarbajev elnök moratóriumot hirdetett a kivégzésekre, hat embert ítélték halálra.

Komoly aggodalomra ad okot, hogy figyelemmel az ügy politikai hátterére, Jerzan Kadesov kiadatása esetén kínzás vagy más kegyetlen, embertelen bánásmód áldozatául esne, sőt akár halálra is ítélik a férfit. Mint tudja, a magyar Alaptörvény XIV. cikkének második bekezdése alapján „senki nem utasítható ki olyan államba, vagy nem adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.”

Kérem, hogy az ügy politikai jellegére tekintettel, és figyelembe véve, hogy a kiadatás esetén Jerzan Kadesovot milyen veszélyek fenyegetik, Magyarország utasítva vissza a kiadatásra irányuló megkeresést, és ne adja ki a férfit Kazahsztánnak. Ellenkező esetben Magyarország megszegi a hazai és nemzetközi jog szerinti kötelezettségeit, vagyis hogy senkit se tegyen ki kínzás, embertelen bánásmód vagy büntetés veszélyének, amely súlyos jogsértés és komoly presztízsveszteség lenne hazánknak.

Amennyiben bármilyen kérdése, észrevétele lenne, örömmel állok akár levélben, akár személyesen a rendelkezésére.

Budapest, 2017. július 27.

Tisztelettel:



dr. Iván Júlia
igazgató
Amnesty International Magyarország